

УДК 327.82:004.8

DOI <https://doi.org/10.32782/app.v75.2025.36>

**Н. О. Піпченко**

*orcid.org/0000-0003-3759-7085*

*доктор політичних наук, професор,*

*професор кафедри міжнародної інформації*

*Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

**А. С. Сіренко**

*orcid.org/0000-0003-1171-7894*

*кандидат фізико-математичних наук,*

*асистент кафедри міжнародної інформації*

*Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

**А. С. Янюк**

*orcid.org/0009-0001-9657-2681*

*здобувачка вищої освіти*

*Навчально-наукового інституту міжнародних відносин*

*Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

## БЕЗПЕКОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Успішність проведення дипломатичних перемовин, ефективність прогнозування економічного розвитку, перегляд безпекової і військової стратегії або формування системи кібербезпеки залежать наразі все більше від можливостей міжнародних акторів використовувати інструменти штучного інтелекту у сфері забезпечення власних інтересів. Вони змагаються за першість у розробці засобів штучного інтелекту та використання його потенціалу для впливу на процеси глобального управління. У цьому контексті експерти Інституту досліджень роззброєння ООН (UNIDIR, 2025) зауважують, що перспективи розгортання військових дій в космічному і кібернетичному просторах стають очевидними, проте ґрунтовне переосмислення впливу штучного інтелекту і суперкомп'ютерів на питання міжнародної безпеки лише розпочинається, що додатково супроводжується поглибленням глобальних кліматичних змін і геополітичним розколом.

Безпековими детермінантами, які виступають індикаторами умов розвитку сучасного міжнародного середовища, стали спроби формування балансу сил у сфері технологічно-інноваційного розвитку, протидії дезінформації, переосмислення системи глобального управління і створення підґрунтя для етико-правового використання інструментів штучного інтелекту. З огляду на це, дослідники (Johnson, 2022; Kormych, Zavorodnia, 2023; Пархомчук, Кошпель, Пархомчук 2024; Bode, 2024) звертають увагу на потребу переосмислення впливу технологічного розвитку людства на міжнародну і національну безпекову систему, дослідження особливостей посилення гонки озброєнь щодо використання інструментів штучного інтелекту і вивчення міжнародно-політичної та економічної ролі недержавних учасників у процесах розробки, використання і поширення засобів штучного інтелекту.

Дослідницькі питання стосуються також того, як процес перетворення на провідну державу у сфері використання штучного інтелекту може вплинути на світовий баланс сил і як розширення геополітичного протистояння між США і Китаєм призводить до безпекової конкуренції навколо штучного інтелекту (ШІ), яку іноді називають «гонкою озброєнь у сфері ШІ» (Payne, Ayoub, 2015). Учені досліджують також потенційний вплив прагнень міжнародних акторів до володіння і використання систем штучного інтелекту на поточну і перспективну стратегічну стабільність у світі (Altmann, Sauer, 2017).

Сучасні дослідження ґрунтуються на ідеї про те, що ШІ може стати визначальним чинником, що формуватиме умови дотримання міжнародного балансу сил. Так як він впливає не

лише на військову потугу, але й на те, як держави можуть проектувати власну силу на глобальному і регіональному рівнях (Hunter et al, 2023). За допомогою володіння інноваційними технологіями держави можуть створювати і розширювати межі власного політико-економічного впливу. З огляду на це, експерти (Scharre, 2021) стверджують, що чим більші владні позиції буде надано ШІ, тим більшим буде потенціал його впливу на політичну, економічну і безпекову міжнародну взаємодію, що також призводитиме до посилення міждержавної конкуренції у сфері володіння новітніми інструментами. Так як засоби штучного інтелекту, ймовірно, зможуть впливати на баланс сил у світі, що визначатиме й особливості стратегічного суперництва між державами, то можна очікувати також й посилення міжнародної нестабільності. У цьому контексті необхідно згадати дилему безпеки Р. Джервіса, який відзначав, що засоби, за допомогою яких держава намагається посилити власну безпеку, знижують безпеку інших (Jervis, 1978). Зауважимо, що дослідники у сфері розробки військових інновацій (Calcara et al., 2022) скептично ставляться до значимості впливу ШІ на процеси міжнародної безпеки. Вони відзначають, що інструменти штучного інтелекту не є настільки революційними, щоб міжнародні актори отримували значимі військові переваги на полі бою. Таким чином, міжнародні учасники конкурують між собою щодо володіння системами штучного інтелекту, що визначає їх потенційний вплив на особливості трансформації міжнародної безпекової архітектури.

У сфері стратегічних досліджень оцінка впливу штучного інтелекту на політико-безпекові процеси здійснюється у межах інструментального і детерміністського поглядів на природу політичної значимості технологій. Зокрема, прихильники інструментального підходу стверджують, що технології виступають нейтральними інструментами, які актори можуть використовувати для досягнення власних зовнішньополітичних цілей, проте технології вважаються менш важливими з позиції значимості їх цінності для політики або безпеки. У межах детерміністського підходу наголошується, що поява технологій ґрунтується на незалежній логіці і траєкторії розвитку, на яку актори не можуть впливати, а лише реагувати (Bode, 2024).

Відзначимо, що прозорість, транскордонний потік даних, протидія дезінформації, а також етичне управління даними, виступають важливими чинниками, що впливають на процеси політико-правового і безпекового регулювання систем штучного інтелекту. Наприклад, за допомогою створення дідфейків інструментами ШІ можна впливати на політичні виборчі процеси, через реформування електронної торгівлі та її автоматизацію – переосмислити діяльність світових і національних економічних інституцій, а через розробку автономної зброї та військового програмного забезпечення – впливати на перебіг воєнних дій. З огляду на це, забезпечення відповідального та етичного використання штучного інтелекту на міжнародному рівні виступає важливим елементом захисту не лише приватності даних, але й збереження цілісності демократичної системи правління.

Хоча штучний інтелект може деструктивно впливати на подолання глобальних викликів, проте він також сприяє конструктивному посиленню дипломатичної діяльності і процесів прийняття зовнішньополітичних рішень, а також зміцненню миру і безпеки. Здатність міжнародної спільноти сприяти дотриманню балансу між інноваціями та їх правовим регулюванням відіграватиме визначальну роль у формуванні мирного міжнародного порядку денного. Тому на рівні ООН та ОЕСР було досягнуто консенсусу щодо необхідності створення глобальної системи управління системами штучного інтелекту, що дозволить регулювати розробку і використання ШІ, забезпечуючи дотримання етичних і безпекових стандартів. Крім цього, прозорість і підзвітність стають критично важливими сферами міждержавної співпраці, яка спрямована на створення етико-правових механізмів взаємодії і посилення нагляду за прийняттям рішень з використанням інструментів штучного інтелекту. Прикладами активізації міжнародних дискусій у межах Ради безпеки ООН (UN, 2024) можна назвати обговорення впливу технологій на миротворчу діяльність (2021 р.) і безпекові процеси (2022 р.), використання штучного інтелекту (2023 р.) і осмислення його значення для наукових розробок у сфері дотримання міжнародного миру і безпеки (2024 р.). Члени Ради безпеки також організовували неформальні зустрічі за формулою Аррія щодо новітніх технологій (2021 р.), штучного інтелекту, мови ненависті та дезінформації (2023 р.), а також про потенціал науки для миру і безпеки (2024 р.).

Крім того, пріоритетним завданням на рівні міжнародних організацій (UN, 2024) визначено окреслення можливостей подолання упередженості та етичних проблем, пов'язаних з використанням інструментів штучного інтелекту. Міжнародна спільнота закликає до розробки різноманітних і неупереджених наборів даних для підвищення справедливості штучного інтелекту та зменшення дискримінаційних наслідків у процесі прийняття рішень. Міжнародні дискусії підкреслили необхідність формування системи балансу між швидким розвитком ШІ та етичними нормами, на яких ґрунтуватиметься подальша міжнародна співпраця і довгострокова безпекова стійкість. Оскільки генеративні моделі ШІ, зокрема діпфейки, які активно почали використовуватися для поширення неправдивої інформації, можуть суттєво впливати на міжнародно-політичні рішення, формувати необхідну громадську думку, впливати на перебіг виборчих процесів або кризових ситуацій. Створені штучним інтелектом відео, зображення та аудіозаписи можуть спотворювати реальність, що робить їх небезпечним інструментом пропаганди, маніпуляцій або інформаційного протиборства.

Одним із відомих прикладів політичних фейків стало відредаговане відео спікерки Палати представників Конгресу США Н. Пелосі у 2019 р. (Scola, 2019). Хоча відео не було справжнім діпфейком, а було лише навмисно сповільнене, щоб створити враження про посадову непридатність. Проте воно швидко поширилося у соціальних медіа і було підхоплене політичними опонентами. Отже, так було доведено, що найпростіші маніпуляції з відео- та аудіоконтентом можуть вплинути на громадську думку і політичний дискурс. Досконаліший діпфейк з'явився в Україні 2022 р. під час початку повномасштабного російського вторгнення. Зокрема, у мережі було опубліковано сфабриковане відео з Президентом України, на якому він закликав Збройні сили України скласти зброю і здатися (Wakefield, 2022). Неправдива інформація була поширена через зламані телевізійні мережі і соціальні медіа з метою знизити моральний дух українців і дезорієнтувати громадськість. Незважаючи на низьку якість і відносно швидке виявлення, діпфейк продемонстрував як інструменти штучного інтелекту можуть впливати на інформаційне протиборство та трансформувати сучасне розуміння безпекових проблем.

Іншим прикладом деструктивного використання інструментів ШІ стали вибори у Словаччині 2023 р. (Zuidijk, 2023). За кілька днів до того, як виборці прийшли на виборчі дільниці, був поширений створений штучним інтелектом аудіозапис сфабрикованої розмови між прогресивним політичним лідером і журналістом, з якого випливало, що політик планує фальсифікацію виборів. Таким чином, поширення такого фейку могло вплинути на настрої виборців у вирішальний момент і підкреслило зростаючий ризик використання дезінформації для маніпуляції виборчими процесами, підриву демократичних процесів управління і зниження довіри до політичних інститутів.

Додамо, що дезінформація створює також ризики для здійснення дипломатичної діяльності, тому що відео, згенероване штучним інтелектом, може зображати світового лідера, який оголошує війну або робить провокаційні заяви про іншу країну, що потенційно може призвести до ескалації напруженості або конфлікту ще до того як інформація буде спростована. Легкість, з якою технології ШІ можуть видавати себе за офіційних осіб на віртуальних зустрічах або фабрикувати офіційні заяви, робить їх небезпечним політичним інструментом. Крім цього, може підірватися довіра громадськості до справжніх відеоматеріалів, оскільки громадяни не можуть розпізнати правдивий і підроблений контент.

Уряди та технологічні компанії, щоб протистояти зростаючій загрозі діпфейків, сприяють розробці інструментів штучного інтелекту для виявлення маніпуляцій у медіа. Однак із вдосконаленням засобів виявлення зростає і витонченість технологій, що перетворює боротьбу на безперервний процес. Тому експерти (Ray, 2021; Austin, Domgaard, 2024) стверджують, що медіаграмотність та обізнаність громадськості є не менш важливими, ніж технологічні рішення, оскільки громадяни мають вміти критично оцінювати інформацію та не піддаватися маніпулятивним впливам. Відзначимо, що з удосконаленням інструментів штучного інтелекту проблема дезінформації у сфері політики і безпеки лише ускладнюватиметься. Незалежно від того, чи використовуватиметься ШІ для маніпуляції виборами, підриву довіри до демократичних принципів або розпалювання міжнародної ворожнечі, неправдива інформація становитиме загрозу глобальній стабільності.



Використання інструментів штучного інтелекту дозволяє моделювати взаємодію між різними міжнародними акторами і вивчати як рішення, прийняті однією стороною, впливають на реакцію інших в умовах невизначеності або конкуренції. З розвитком штучного інтелекту уряди країн і міжнародні організації все частіше використовують ШІ для аналізу взаємодії, прогнозування реакції та оптимізації політичних і безпекових стратегій. Для прийняття стратегічних рішень політики покладаються на історичні дані, думку експертів або інтуїцію, щоб передбачити як інші учасники можуть реагувати на їхню політичну активність. При цьому ШІ обробляє масиви даних миттєво, що дає змогу точніше прогнозувати потенційні сценарії розвитку подій. Наприклад, симуляції на основі штучного інтелекту були використані для оцінки потенційної реакції Північної Кореї на санкції (Chun, 2024), що допомогло розробити стратегію поведінки щодо мінімізації ризиків ескалації і збереження міжнародно-політичного тиску. ШІ було використано також для прогнозування можливої військової напруги між Індією та Пакистаном (Umaina, 2023), що продемонструвало можливості використання технологій для аналізу конфліктів і поточної напруженості з метою передбачення дій учасників. Додамо, що за допомогою інструментів штучного інтелекту можна аналізувати кібератаки і виявляти нові загрози, зокрема США використовують такі симуляції на основі штучного інтелекту (Marquez-Diaz, 2024), щоб оцінити як Китай або Росія можуть реагувати на американську політику у сфері кіберзахисту.

**Висновки.** Встановлено, що досліджувані безпекові детермінанти використання інструментів штучного інтелекту – особливості формування балансу сил у сфері технологічно-інноваційного розвитку, протидія дезінформації, переосмислення системи глобального управління і створення підґрунтя для етико-правового використання ШІ трансформують зовнішньополітичну активність міжнародних акторів, особливості безпекової поведінки учасників, а також управління інформаційними потоками і даними.

Дуальність природи використання штучного інтелекту надає як унікальні можливості для аналізу і прийняття рішень, так і створює загрози для міжнародної стабільності у світі. Серед позитивних наслідків розвитку штучного інтелекту можна виокремити використання технологій для прогнозування політичних, екологічних, техногенних або економічних криз, швидкого створення якісного аналітичного контенту для забезпечення міжнародної взаємодії, підвищення ефективності перемовин або миротворчих ініціатив. Серед негативних наслідків використання ШІ можна відзначити, що виникає ризик гонки озброєнь у сфері штучного інтелекту, що може спричинити міжнародну дестабілізацію. Ризик зберігається, тому що неурегульованість механізмів розробки і використання автономної зброї може призвести до неконтрольованого розвитку технологій і порушення міжнародно-правових норм і принципів. Іншим негативним наслідком стало використання штучного інтелекту для створення та поширення дезінформації. Генеративні моделі ШІ дозволяють створювати реалістичний неправдивий контент для маніпуляції громадською думкою, впливу на виборчі процеси або формування зневіри до демократичного стилю державного управління. Окремо відзначимо, що недостатнє правове унормування особливостей етичного використання штучного інтелекту може спричинити порушення прав людини.

Зауважимо, що міжнародні актори, які лідирують у розробці та впровадженні інструментів штучного інтелекту, отримують стратегічні переваги у політичній, безпековій і військовій сферах. Така тенденція може сприяти появі нових форматів глобальної конкуренції, зокрема між США і Китаєм, оскільки учасники розглядається ШІ як інструмент забезпечення власної безпеки і політичного лідерства.

Перспективний міжнародний підхід до використання штучного інтелекту має ґрунтуватися на балансі між інноваціями та безпекою, щоб мінімізувати ризики і максимізувати потенційні вигоди. Удосконалення спільної системи регулювання і впровадження штучного інтелекту сприятиме зміцненню безпеки та формуванню стабільного порядку денного.

#### Література

- Altmann, J. & Sauer, F. (2017). Autonomous Weapon Systems and Strategic Stability. *Survival*. 59. 117-142. <https://doi.org/10.1080/00396338.2017.1375263>
- Austin, E. & Domgaard, Sh. (2024). The media literacy theory of change and the message interpretation process model. *Communication Theory*. 34. <https://doi.org/10.1093/ct/qtae018>

- Bode, I. (2024). AI Technologies and International Relations: Do We Need New Analytical Frameworks? *The RUSI Journal*. 169. 1-9. <https://doi.org/10.1080/03071847.2024.2392394>
- Calcara, A. & Gilli, A. & Gilli, M. & Marchetti, R. & Zaccagnini, I. (2022). Why Drones Have Not Revolutionized War: The Enduring Hider-Finder Competition in Air Warfare. *International Security*. 46. 130-171. [https://doi.org/10.1162/isec\\_a\\_00431](https://doi.org/10.1162/isec_a_00431)
- Chun, C. (2024). Knowledge State in the Era of Generative AI and the Future of the Korean Peninsula. *EAI Issue Briefing*. [bit.ly/41Q55jr](https://bit.ly/41Q55jr)
- Hunter, L. & Albert, C. & Henningan, Ch. & Rutland, J. (2023). The military application of artificial intelligence technology in the United States, China, and Russia and the implications for global security. *Defense and Security Analysis*. 39. 207-232. <https://doi.org/10.1080/14751798.2023.2210367>
- Jervis, R. (1978). Cooperation under the Security Dilemma. *World Politics*. Vol. 30. 167-214. <https://www.sfu.ca/~kawasaki/Jervis%20Cooperation.pdf>
- Johnson, J. (2022). *Artificial Intelligence and the Future of Warfare: The USA, China, and Strategic Stability*. Manchester University Press. 240.
- Kormych L. & Zavhorodnia Y. (2023). The concept of modern political confrontation in cyber space. *Journal of Cybersecurity*. Vol. 9. Is. 1. P. 1-7. <https://doi.org/10.1093/cybsec/tyad017>
- Marquez-Diaz, J. E. (2024). Benefits and Challenges of Military Artificial Intelligence in the Field of Defense. *Computación y Sistemas*. Vol. 28(2). 309-323. <https://doi.org/10.13053/cys-28-2-4684>
- Payne, K. & Ayoub, K. (2015). Strategy in the Age of Artificial Intelligence. *Journal of Strategic Studies*. 39. <https://doi.org/10.1080/01402390.2015.1088838>
- Ray, A. (2021). Disinformation, Deepfakes and Democracies: The Need for Legislative Reform. *The University of New South Wales law journal*. 44. 983. <https://doi.org/10.53637/DELS2700>
- Scharre, P. (2021). Debunking the AI Arms Race Theory. *Texas National Security Review*, Vol. 4. 121-132. <http://dx.doi.org/10.26153/tsw/13985>
- Scola, N. (2019). Social networks face flak for allowing fake videos of 'slurring' Pelosi. *Politico: Technology*. <https://www.politico.com/story/2019/05/23/nancy-pelosi-video-drunk-facebook-1342882>
- Umaina, A. (2023). Comparing the AI Military Integration by India and Pakistan. *Centre for Strategic and Contemporary Research (CSCR)*. <https://cscr.pk/explore/themes/defense-security/comparing-the-ai-military-integration-by-india-and-pakistan/>
- UN. (2024). Artificial Intelligence: High-level Briefing. *Security Council Report*. <https://www.securitycouncilreport.org/whatsinblue/2024/12/artificial-intelligence-high-level-briefing.php>
- UNIDIR. (2025). *UNIDIR Director's Report*. [https://unidir.org/wp-content/uploads/2024/09/2023\\_UNIDIR\\_Directors\\_Report.pdf](https://unidir.org/wp-content/uploads/2024/09/2023_UNIDIR_Directors_Report.pdf)
- Wakefield, J. (2022). Deepfake presidents used in Russia-Ukraine war. *BBC Technology*. <https://www.bbc.com/news/technology-60780142>
- Zuidijk, D. (2023). Deepfakes in Slovakia Preview: How AI Will Change the Face of Elections. *Bloomberg: Newsletter Cybersecurity*. <https://www.bloomberg.com/news/newsletters/2023-10-04/deepfakes-in-slovakia-preview-how-ai-will-change-the-face-of-elections>
- Пархомчук О. & Кошпель О. & Пархомчук А. (2024). Штучний інтелект як мегатренд: нові горизонти в глобальній політиці та міжнародних відносинах. *Politicus*, Вип. 4. [http://politicus.od.ua/4\\_2024/29.pdf](http://politicus.od.ua/4_2024/29.pdf)

## References

- Altmann, J. & Sauer, F. (2017). Autonomous Weapon Systems and Strategic Stability. *Survival*. 59. 117-142. <https://doi.org/10.1080/00396338.2017.1375263>
- Austin, E. & Domgaard, Sh. (2024). The media literacy theory of change and the message interpretation process model. *Communication Theory*. 34. <https://doi.org/10.1093/ct/qtae018>
- Bode, I. (2024). AI Technologies and International Relations: Do We Need New Analytical Frameworks? *The RUSI Journal*. 169. 1-9. <https://doi.org/10.1080/03071847.2024.2392394>
- Calcara, A. & Gilli, A. & Gilli, M. & Marchetti, R. & Zaccagnini, I. (2022). Why Drones Have Not Revolutionized War: The Enduring Hider-Finder Competition in Air Warfare. *International Security*. 46. 130-171. [https://doi.org/10.1162/isec\\_a\\_00431](https://doi.org/10.1162/isec_a_00431)
- Chun, C. (2024). Knowledge State in the Era of Generative AI and the Future of the Korean Peninsula. *EAI Issue Briefing*. [bit.ly/41Q55jr](https://bit.ly/41Q55jr)
- Hunter, L. & Albert, C. & Henningan, Ch. & Rutland, J. (2023). The military application of artificial intelligence technology in the United States, China, and Russia and the implications for global security. *Defense and Security Analysis*. 39. 207-232. <https://doi.org/10.1080/14751798.2023.2210367>
- Jervis, R. (1978). Cooperation under the Security Dilemma. *World Politics*. Vol. 30. 167-214. <https://www.sfu.ca/~kawasaki/Jervis%20Cooperation.pdf>

- Johnson, J. (2022). *Artificial Intelligence and the Future of Warfare: The USA, China, and Strategic Stability*. Manchester University Press. 240.
- Kormych L. & Zavhorodnia Y. (2023). The concept of modern political confrontation in cyber space. *Journal of Cybersecurity*. Vol. 9. Is. 1. P. 1-7. <https://doi.org/10.1093/cybsec/tyad017>
- Marquez-Diaz, J. E. (2024). Benefits and Challenges of Military Artificial Intelligence in the Field of Defense. *Computación y Sistemas*. Vol. 28(2). 309-323. <https://doi.org/10.13053/cys-28-2-4684>
- Parkhomchuk O. & Koppel O. & Parkhomchuk A. (2024). Artificial Intelligence as a Megatrend: New Horizons in Global Politics and International Relations. *Politicus*. Vol. 4. [http://politicus.od.ua/4\\_2024/29.pdf](http://politicus.od.ua/4_2024/29.pdf) [in Ukrainian]
- Payne, K. & Ayoub, K. (2015). Strategy in the Age of Artificial Intelligence. *Journal of Strategic Studies*. 39. <https://doi.org/10.1080/01402390.2015.1088838>
- Ray, A. (2021). Disinformation, Deepfakes and Democracies: The Need for Legislative Reform. *The University of New South Wales law journal*. 44. 983. <https://doi.org/10.53637/DELS2700>
- Scharre, P. (2021). Debunking the AI Arms Race Theory. *Texas National Security Review*, Vol. 4. 121-132. <http://dx.doi.org/10.26153/tsw/13985>
- Scola, N. (2019). Social networks face flak for allowing fake videos of 'slurring' Pelosi. *Politico: Technology*. <https://www.politico.com/story/2019/05/23/nancy-pelosi-video-drunk-facebook-1342882>
- Umaina, A. (2023). Comparing the AI Military Integration by India and Pakistan. *Centre for Strategic and Contemporary Research (CSCR)*. <https://cscr.pk/explore/themes/defense-security/comparing-the-ai-military-integration-by-india-and-pakistan/>
- UN. (2024). Artificial Intelligence: High-level Briefing. *Security Council Report*. <https://www.securitycouncilreport.org/whatsinblue/2024/12/artificial-intelligence-high-level-briefing.php>
- UNIDIR. (2025). *UNIDIR Director's Report*. [https://unidir.org/wp-content/uploads/2024/09/2023\\_UNIDIR\\_Directors\\_Report.pdf](https://unidir.org/wp-content/uploads/2024/09/2023_UNIDIR_Directors_Report.pdf)
- Wakefield, J. (2022). Deepfake presidents used in Russia-Ukraine war. *BBC Technology*. <https://www.bbc.com/news/technology-60780142>
- Zuidijk, D. (2023). Deepfakes in Slovakia Preview: How AI Will Change the Face of Elections. *Bloomberg: Newsletter Cybersecurity*. <https://www.bloomberg.com/news/newsletters/2023-10-04/deepfakes-in-slovakia-preview-how-ai-will-change-the-face-of-elections>

#### Анотація

**Піпченко Н. О., Сіренко А. С., Янюк А. С. Безпекові детермінанти використання інструментів штучного інтелекту. – Стаття.**

У статті проаналізовано безпекові детермінанти використання інструментів штучного інтелекту – особливості формування балансу сил у сфері технологічно-інноваційного розвитку, протидія дезінформації, переосмислення системи глобального управління і створення підґрунтя для етико-правового використання ШІ, які трансформують зовнішньополітичну активність міжнародних акторів, визначають особливості безпекової поведінки учасників, змінюють управління інформаційними потоками і даними. Встановлено, що дуальність природи використання штучного інтелекту надає як унікальні можливості для аналізу і прийняття рішень, так і створює загрози для міжнародної стабільності у світі. З огляду на це, у роботі виявлено позитивні і негативні наслідки розвитку штучного інтелекту та його впливу на міжнародну безпекову архітектуру. Серед позитивних наслідків можна виокремити використання ШІ для прогнозування політичних, екологічних, техногенних або економічних криз, швидкого створення якісного аналітичного контенту, підвищення ефективності перемовин або миротворчих ініціатив. Серед негативних наслідків можна відзначити ризик гонки озброєнь у сфері штучного інтелекту, створення та поширення дезінформації, а також недостатнє правове унормування особливостей етичного використання ШІ.

У роботі відзначено, що міжнародні актори, які лідирують у розробці та впровадженні інструментів штучного інтелекту, отримують стратегічні переваги у політичній, безпековій і військовій сферах. Така тенденція може сприяти появі нових форматів глобальної конкуренції, зокрема між США і Китаєм, оскільки учасники розглядається ШІ як інструмент забезпечення власної безпеки і політичного лідерства.

Встановлено, що перспективний міжнародний підхід до використання штучного інтелекту має ґрунтуватися на балансі між інноваціями та безпекою, щоб мінімізувати ризики і максимізувати потенційні вигоди. Удосконалення спільної системи регулювання і впровадження штучного інтелекту сприятиме зміцненню безпеки та формуванню стабільного міжнародного порядку денного.

**Ключові слова:** штучний інтелект, безпека, загрози, глобальне управління, США, Китай.

### Summary

*Pipchenko N. O., Sirenko A. S., Yaniuk A. S. Security determinants of using artificial intelligence tools. – Article.*

The article analyzes the security determinants of using artificial intelligence tools – features of the formation of the balance of power in the field of technological and innovative development, countering disinformation, rethinking the global governance system, and creating a basis for the ethical and legal use of AI, which transform the foreign policy activity of international actors, features of the security behaviour of participants, management of information flows and data. It is established that the duality of artificial intelligence nature provides unique opportunities for analysis and decision-making and threatens international stability. Because of this, the article reveals the positive and negative consequences of the development of artificial intelligence and its impact on global security architecture. Among the positive consequences, it is possible to single out using AI to predict political, environmental, man-made, or economic crises, rapidly creating high-quality analytical content and increasing the efficiency of negotiations or peace-making initiatives. Among the negative consequences, we can note the risk of an arms race in artificial intelligence, the creation and spread of disinformation, and insufficient legal regulation of the features of the ethical use of AI.

The paper notes that international actors that lead the development and implementation of artificial intelligence tools gain strategic advantages in the political, security, and military spheres. This trend may contribute to new formats of global competition, particularly among the USA and China, as the participants consider AI a tool for ensuring their security and political leadership.

It is established that a promising international approach to artificial intelligence should be based on a balance between innovation and security to minimize risks and maximize potential benefits. Improving the standard system of regulation and implementation of artificial intelligence will strengthen security and form a stable international agenda.

*Key words:* artificial intelligence, security, threats, global governance, USA, China.